

تأثیر توسعه مشارکت عمومی بر احساس امنیت (مطالعه موردی: شهروندان شهر یاسوج)

مصطفی ولایتی نژاد^۱، دکتر اصغر محمدی^۲، دکتر سید ناصر حجازی^۳

تاریخ وصول: ۱۴۰۲/۱۱/۱۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۷/۱۱

چکیده:

هدف این تحقیق، بررسی و تأثیر ابعاد توسعه مشارکت مردمی بر احساس امنیت بود. روش پژوهش پیمایشی از نوع مقطعی - تحلیلی بود و با استفاده از روش سمپل یاور، ۴۱۰ نفر از اعضای سازمان‌های مردم‌نهاد شهر یاسوج به‌عنوان نمونه، تعیین و با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای توأم با تصادفی ساده از نوع قرعه‌کشی انتخاب شدند و در نهایت ابزار گردآوری داده‌ها (پرسشنامه) بین آنها توزیع شد. جهت تعیین روایی پرسشنامه، از روایی صوری و سازه و برای تعیین پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج نشان داد که تمامی ابعاد توسعه مشارکت مردمی بر احساس امنیت تأثیر معناداری دارد ($P < 0/01$) و متغیرهای توسعه مشارکت اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، مذهبی و بهداشتی به ترتیب توانستند ۲۱/۸، ۲۹/۳، ۳۹/۶، ۲۳/۳ و ۴/۹ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را پیش‌بینی کنند. با توجه به ضرایب بتا، متغیر توسعه مشارکت سیاسی بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت شهروندان داشت. در ادامه نتایج نشان داد که توسعه مشارکت مردمی به ترتیب توانسته است ۲۳/۵، ۳۰/۹، ۳۸/۶ و ۴۱/۲ درصد از واریانس متغیرهای احساس امنیت مالی، جانی، عاطفی و شغلی را پیش‌بینی کند. با توجه به ضرایب بتا، از بین ابعاد توسعه مشارکت مردمی، توسعه مشارکت سیاسی بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت مالی، جانی و شغلی شهروندان داشت. همچنین توسعه مشارکت فرهنگی به اندازه توسعه مشارکت سیاسی در تبیین احساس امنیت مالی شهروندان نقش داشت؛ و در آخر متغیر توسعه مشارکت مذهبی بیشترین سهم را در پیش‌بینی احساس امنیت عاطفی شهروندان داشت.

مفاهیم کلیدی: احساس امنیت، مشارکت اجتماعی، مشارکت فرهنگی، مشارکت سیاسی، مشارکت مذهبی

^۱ دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی ایران، گروه علوم اجتماعی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران velayati.mo@gmail.com

^۲ دانشیار گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران (نویسنده مسئول) asghar.mo.de@gmail.com

^۳ استادیار گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران hejazinaser@yahoo.com

مقدمه و بیان مسأله

امنیت یکی از مفاهیم پراهمیت و پیچیده در مباحث اجتماعی، سیاسی و اقتصادی دنیای امروز است که با «رهایی از تهدید» مرتبط است (Simpson & et. al, 2021). امنیت در سطح فردی منجر به آرامش و در سطح اجتماعی زمینه‌ساز توسعه است. این مفهوم هم به صورت واقعی و هم به صورت احساس ملاحظه می‌شود و معمولاً احساس امنیت، مهم‌تر از وجود امنیت است؛ زیرا واکنش‌های فرد در جامعه، بستگی به میزان احساس او از امنیت دارد (Ahmadi & Farhadi, 2017). از نظر Giddens امنیت وجودی یکی از صورت‌های اساسی احساس امنیت است و به اطمینانی برمی‌گردد که بیشتر انسان‌ها به تداوم شخصیت خود و دوام محیط‌های اطراف خود دارند (Yari & Hezar Jaribi, 2012). در گذشته بیشتر توجه متفکران اجتماعی به موضوع امنیت اجتماعی بود، اما امروزه مفهوم احساس امنیت (بُعد ذهنی امنیت) به‌عنوان مفهومی جدید در جامعه‌شناسی شناخته شده و اهمیت غیر قابل انکاری پیدا کرده است، چرا که این احساس ناشی از تجربه‌های اکتسابی و عینی افراد از شرایط پیرامونی آنهاست (Catherine & et. al, 2020).

احساس امنیت، یکی از نیازهای بنیادین افراد و اجتماع و یکی از شاخص‌های کیفی زندگی شهرهاست که فقدان یا اختلال در آن پیامدها و آسیب‌های اجتماعی ناگواری به دنبال دارد. البته احساس امنیت همیشه ملازم امنیت نیست، چه بسا ممکن است در جامعه‌ای برخلاف پایین بودن شاخص‌های امنیت، مردم احساس امنیت داشته باشند؛ همچنین ممکن است امنیت وجود داشته باشد، اما مردم احساس امنیت نکنند. بنابراین، احساس امنیت به این معناست که شهروندان بتوانند آزادانه و بدون تهدید یا خشونت (جسمی، روحی، جنسی و غیره) به فعالیت‌های اجتماعی بپردازند، با یکدیگر ارتباط برقرار کنند و جابجا شوند، که خود نشانگر قانونمندی، سازمان‌یافتگی و باثبات بودن جامعه است (Afra, 2023; Jamini & Shahabi, 2022). احساس امنیت، پدیده‌ای اجتماعی و روان‌شناختی است که ناشی از تجربه‌های مستقیم و غیر مستقیم افراد از وضعیت محیط پیرامون می‌باشد و افراد آن را به صورت‌های گوناگون تجربه می‌کنند (Arjmand & et. al, 2023).

درباره ابعاد احساس امنیت، باید گفت که این مفهوم دارای ابعاد متعددی از جمله امنیت مالی، جانی، شغلی و عاطفی است. امنیت مالی و اقتصادی، یعنی تضمین دارایی‌های فرد در مقابل سرقت و دزدی و این اطمینان که آنها مورد تهدید قرار نمی‌گیرند. در تعریفی دیگر می‌توان که احساس امنیت اقتصادی عبارت است از برقراری نظم بین روابط اساسی، داشتن درآمد و تهیه مابحتاج معیشتی به طوری که نیازهای ضروری تأمین گردد (Modiri &

(Tanha, 2022). امنیت جانی یعنی تضمین جان و جسم فرد در مقابل آسیب‌ها و خطراتی که مانع حیات او شود (Ahmadi & Farhadi, 2017). امنیت عاطفی، حالتی است که در آن فرد (درگیر رابطه صمیمانه و عشقی) از ارضای نیازهای عاطفی خود (نیاز به محبوب بودن، نیاز به توجه و غیره) احساس اطمینان کند (Cordova, 2007). و منظور از امنیت شغلی، تواناسازی، تضمین حقوق و مزایای شغلی فرد و تأمین شرایط و اوضاع و احوالی است که فرد نگران از دست دادن شغل خود نباشد (Shokrollahi & Parastesh, 2011).

بحث احساس امنیت پدیده‌ای عام و یکی از دغدغه‌های اصلی نیروهای امنیتی است، که ممکن است متأثر از عوامل گوناگونی همچون مشارکت یا توسعه مشارکت‌های مردمی باشد. مشارکت به معنای شرکت در فعالیت یا کاری و یا حضور در جمعی است و به فعالیت‌هایی اشاره دارد که از طریق آن‌ها مردم به‌طور مستقیم و غیر مستقیم در فرایندهای اجتماعی شرکت می‌کنند و به زندگی اجتماعی شکل می‌دهند (Alvarado Vazquez & et. al, 2024). به‌طور کلی مشارکت، به سطوح خرد (افراد)، میانی (نهادهای اجتماعی) و کلان (جامعه) و به لحاظ موضوعی، به انواع گوناگون مشارکت اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و غیره تقسیم می‌شود (Ganji & et. al, 2018). به دلیل درهم‌تنیدگی و هم‌پوشانی ابعاد مشارکت مردمی، تفکیک آنها تا حدی دشوار است و معمولاً یا به صورت عام و یا به صورت ترکیبی مورد بحث قرار می‌گیرند؛ اما با این وجود محققان ابعاد مشارکت مردمی را به مشارکت اقتصادی و اجتماعی (Alvarado Vazquez & et. al, 2024)، سیاسی (Heidari & et. al, 2017)، فرهنگی (Ganji & et. al, 2018) و مذهبی (Hill, 2017) تقسیم‌بندی کرده‌اند.

مشارکت مذهبی به معنای شرکت در فعالیتهای مکان‌های مذهبی مانند کنیسه^۱، کلیسا^۲ یا مسجد^۳ است که می‌توان آن را به اشکال «سازمانی - جمعی» (مانند شرکت در نمازهای جماعت و جمعه یا شرکت در هیئت‌های مذهبی و روضه‌خوانی) و «غیر سازمانی - فردی» (مانند نمازهای یومیه یا روزه گرفتن) تقسیم کرد (Hill, 2017). بر اساس نظریه دورکیم، مشارکت مذهبی عبارت است از شرکت افراد در مراسمات و مناسک دینی. دورکیم، دین را منشأ همبستگی و وفاق اجتماعی بیان کرده و شرکت در مراسمات مذهبی را باعث

¹ synagogue

² church

³ mosque

بوجود آمدن احساسات پرشور و تقویت ارتباط بین مردم می‌داند (*Akhundi & Mahalatian Babaki, 2017*).

مشارکت سیاسی از رأی دادن به نمایندگان و شرکت در همه‌پرسی جهت سیاست‌گذاری تا تشکیل گروه‌ها و احزاب سیاسی را شامل می‌گردد (*Motaghi & et. al, 2018*). مشارکت سیاسی را تعهد به مکانیسم‌های سیاسی (مانند شرکت در انتخابات) در نظام سیاسی می‌دانند و یک نوع تعاون و مشارکت در سلامت و بهداشت است که طی آن مردم داوطلبانه یا به سبب تشویق و توجیه در مباحث مرتبط با سلامت و حل مشکلات بهداشتی مداخله و مشارکت می‌کنند (*Mohammadi Shahbolaghi & et. al, 2013*).

از جمله دلایل پرداختن به این موضوع، می‌توان به چند مورد اشاره کرد: نخست، مهم بودن مفهوم مشارکت است. مشارکت یکی از مهم‌ترین ابعاد و سرچشمه توسعه (اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی) است که می‌تواند مشکلات و نارسایی‌های جامعه را کاهش دهد. دوم، وجود آسیب‌های شهرنشینی است. شهرنشینی، موجبات انواع تصادفات، بیماری‌ها، خطرات (جانی، مالی، روحی و غیره) و نگرانی‌ها شده است، که طبیعتاً شهر یاسوج هم از این قضایا مستثنی نیست؛ چرا که شهر یاسوج جامعه‌ای در حال گذر است و در برخورد با مدرنیته و تکنولوژی دچار آنومی در ارزش‌ها و کاهش احساس امنیت (جانی، مالی، شغلی، عاطفی و اخلاقی) گشته است. به این صورت که، گرایش به فضای مجازی باعث درگیر شدن اذهان از شایعات شده، شایعاتی که امنیت عاطفی، جانی و مالی شهروندان را به خطر انداخته است. علاوه بر این، شهر یاسوج به خاطر موقعیت جغرافیایی و مهاجرپذیری آن، فرهنگ‌های درهم تنیده مختلفی را در خود جای داده است که امنیت شهروندان را متأثر ساخته، و لازم است امنیت که از پایه‌های پیشرفت شهروندان است به عنوان زیرساخت همه ابعاد زندگی (از مسائل شخصی تا مسائل عمومی) شهروندان مدنظر قرار بگیرد. سوم، وجود نزاع‌های دسته‌جمعی (رتبه هفدهم کشوری) و جرم در شهر یاسوج است که تأثیر بسزایی در احساس امنیت افراد دارد. شهر یاسوج، ویژگی‌هایی مانند خویشاوندگرایی، طایفه‌گرایی و تحصیل امنیت از طریق وابستگی به یک قوم را از دیرباز حفظ کرده است. این ویژگی‌ها پیامدهای اجتماعی و امنیتی را به دنبال داشته است، که یکی از پیامدهای نامنی، وقع نزاع‌های دسته‌جمعی است. در ادامه محققان وضعیت احساس امنیت در شهر یاسوج را این‌گونه بیان کرده‌اند: احمدی در سال ۱۳۹۱ نشان داد که میزان احساس ناامنی اقتصادی ۳۸/۹ درصد، احساس ناامنی اجتماعی ۴۳/۷ درصد، احساس ناامنی نوامیس ۳۷/۶ درصد و احساس ناامنی جانی ۴۱/۱ درصد بوده است. یا مختاری و همکاران در سال ۱۳۹۹، نشان دادند که میزان

احساس امنیت اجتماعی ۱۹/۵ درصد از شهروندان در حد پایین، ۵۲/۹ درصد متوسط رو به پایین، ۲۶/۱ درصد متوسط رو به بالا و فقط ۱/۶ درصد از آنها دارای احساس امنیت اجتماعی بالایی بودند. جامعه‌شناسی به‌عنوان علمی که وظیفه بررسی مسائل اجتماعی را بر عهده دارد، ملزم است با توجه به پایین آمدن میزان احساس امنیت شهروندان در سال‌های اخیر، به بررسی عوامل تأثیرگذار بر میزان احساس امنیت آنها بپردازد. بنابراین، با توجه به نظریه‌ها و پژوهش‌های مطرح شد در پژوهش، به این سؤال پرداخته خواهد شد که آیا توسعه مشارکت مردمی بر احساس امنیت در شهر یاسوج اثرگذار است؟

پیشینه پژوهش

الف) تحقیقات داخلی

درویشی و همکاران (۱۴۰۰)، در تحقیقی تحت عنوان رابطه توسعه اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی در شهر تهران انجام دادند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که رابطه بین متغیرهای مستقل اجتماعی با ضرایب همبستگی ۰/۳۱۶، رفاه اجتماعی ۰/۳۵۴، کیفیت زندگی ۰/۵۷۴ و سرمایه اجتماعی ۰/۶۳۸ با متغیر وابسته یعنی احساس امنیت اجتماعی معنادار است، از سطح میانگین بالاتر بوده و رابطه بین ابعاد مختلف و احساس امنیت اجتماعی تأیید شد (Darvishi & et. al, 2021).

صالحی و همکاران (۱۴۰۰)، تحقیقی تحت عنوان: عوامل محیطی مؤثر بر احساس امنیت زنان در شهر سبزوار انجام دادند. بر اساس نتایج تحقیق، تعلق مکانی و تراکم ادراکی دو متغیر محیطی بودند که به‌طور مستقیم بر احساس امنیت زنان تأثیرگذار بودند. متغیرهای اختلاط کاربری، خوانایی و سابقه سکونت به‌طور غیر مستقیم و با میانجی‌گری تعلق مکانی بر احساس امنیت زنان تأثیرگذار بودند و بی‌نظمی محیطی، تنها متغیری بود که هم به صورت مستقیم و هم غیر مستقیم بر احساس امنیت زنان تأثیر داشته است (Salehi & Hosseini, 2021).

رضادوست و همکاران (۱۴۰۰)، تحقیقی تحت عنوان: بررسی عوامل اجتماعی مرتبط با احساس امنیت اجتماعی ساکنان ناحیه ۲ شهر اهواز انجام دادند. یافته‌ها نشان داد که از میان متغیرهای اثرگذار (پایگاه اجتماعی - اقتصادی، میزان استفاده از رسانه‌ها، اعتماد اجتماعی، اوضاع فیزیکی - اجتماعی شهر، داشتن تجربه مستقیم یا غیر مستقیم از جرم و جنسیت) بر میزان احساس امنیت اجتماعی، متغیرهای اعتماد اجتماعی (با مقدار بتای ۰/۳۲۵) و پایگاه اجتماعی - اقتصادی (با مقدار بتای ۰/۰۹۴) به ترتیب بیشترین و کمترین تأثیر را بر میزان

احساس امنیت اجتماعی شهروندان جامعه مورد تحقیق داشته‌اند (Rezadoost & et. al., 2021).

رفیعی و همکاران (۱۴۰۰)، تحقیقی تحت عنوان بررسی نقش شاخص‌های توسعه پایدار شهری در احساس امنیت اجتماعی شهروندان انجام دادند. نشان می‌دهد که به‌طور کلی شاخص‌های توسعه پایدار شهری بر روی احساس امنیت اجتماعی شهروندان تأثیر داشته و هر چه شهر از نظر این شاخص‌ها پیشرفت داشته باشد، مردم احساس امنیت اجتماعی بیشتری خواهند داشت (Rafiei & et. al., 2021).

عادل و همکاران (۱۴۰۰)، تحقیقی تحت عنوان بررسی تأثیر سرمایه فرهنگی بر احساس امنیت ساکنان حاشیه شهرهای بجنورد، شیروان و اسفراین انجام دادند. نتایج نشان داد که رابطه‌ای بین سرمایه فرهنگی عینیت‌یافته با امنیت جانی و عاطفی وجود ندارد. علاوه بر این نتایج نشان داد سرمایه فرهنگی نهادینه شده اثری بر میزان احساس امنیت شهروندان ندارد (Aqeel & et. al., 2021).

کیانی و همکاران (۱۴۰۱)، تحقیقی تحت عنوان: تأثیر مشارکت سیاسی بر امنیت ملی ایران انجام دادند که نتایج نشان داد یکی از عوامل برقراری امنیت ملی در ایران مشارکت در صحنه‌های گوناگون ملی است. مشارکت سیاسی و توجه به مؤلفه‌های آن در واقع تجلی مشروعیت حاکمیت و ضامن ثبات و امنیت آن است (Kiani & et. al., 2022).

ب) تحقیقات خارجی

جیانگ و ژن (۲۰۲۲)، در مطالعه رضایت از خدمات اجتماعی و احساس تعلق اجتماعی نشان داد که رضایت از خدمات اجتماعی بر ایجاد احساس تعلق و مشارکت در جامعه اثر مثبتی بر جای می‌گذارد. تأثیر اعتماد به سازمان‌های اجتماعی بر احساس تعلق به جامعه بازتاب توانایی در اداره جامعه و هم واسطه‌ای برای بهبود احساس تعلق ساکنان به جامعه و مشارکت اجتماعی است (Jiang & Zhen, 2022).

صابری‌فر (۲۰۲۰)، در پژوهشی نتیجه گرفتند که بیشترین عوامل مؤثر در مشارکت مردم شامل اعتماد آنها به فرمانداران، پیش‌بینی نتایج مطلوب، ادراک آنها از وضعیت بهداشتی و رفاهی محلات شهری مورد نظر و برخورداری از منابع درآمدی دیگر به جای املاک موجود در قدیم است. بنابراین لازم است قبل از اجرای پروژه‌های بازآفرینی، اطمینان و اعتماد مردم را فراهم کرد و آینده مطلوب پروژه‌های اجرایی را به آنها اطمینان داد تا مشارکت واقعی ساکنان در تمامی مراحل برنامه‌ریزی و اجرا امکان‌پذیر باشد (Sabarifard, 2020).

زنبیر (۲۰۲۰)، در بررسی نقش عوامل مؤثر بر مشارکت فعال شهروندان دریافت که تعلق و تعهد به جامعه به واسطه اندازه، حمایت اجتماعی و ادراک شهروندان از خدمات محلی و رهبران بر مشارکت اجتماعی اثر می‌گذارد (Zanbar, 2020).

رهنما و رضوی (۲۰۱۲)، در پژوهشی نتیجه گرفتند که مدل تأثیرگذاری حس تعلق مکانی در افزایش سرمایه‌های اجتماعی از طریق متغیر واسطه‌ای مشارکت بهتر از بقیه این روابط را تبیین می‌کند، به عبارت دیگر در یک رابطه علی غیر مستقیم، تقویت حس تعلق مکانی باعث افزایش مشارکت و افزایش سرمایه اجتماعی می‌گردد (Rahnema & Razavi, 2012).

مبانی و چارچوب نظری پژوهش

مشارکت به معنای شرکت در فعالیت یا کاری و یا حضور در جمعی است و به فعالیت‌هایی اشاره دارد که از طریق آن‌ها مردم به‌طور مستقیم و غیر مستقیم در فرایندهای اجتماعی شرکت می‌کنند و به زندگی اجتماعی شکل می‌دهند (Bernard & et. al, 2023). تعاریف متعددی از مشارکت از سوی صاحب‌نظران ارائه شده است. هر چند که نکات اشتراک این تعاریف زیاد است ولی گاه برخی از آنها نکات ظریف و تخصصی در این مورد ارائه کرده‌اند که در ادامه به برخی از تعاریف ارائه شده می‌پردازیم:

۱- دیدگاه جامعه‌شناسی: از منظر جامعه‌شناسی باید بین مشارکت به‌عنوان عمل و تعهد (عمل مشارکت) و به‌عنوان حالت و وضع (امر شرکت کردن) تمیز قائل شد. مشارکت در معنای اول شرکت فعالانه در گروه را می‌رساند و به فعالیت اجتماعی انجام شده نظر دارد و در معنای دوم از تعلق گروهی خاص و داشتن سهمی در هستی آن خبر می‌دهد (Golabi, 2017).

۲- دیدگاه جامعه‌شناسی سیاسی: مفهوم مشارکت مانند چتری است که اشکال بسیار متفاوت کنش را در بر دارد. بنابراین مشارکت عموماً به طیف وسیعی از فعالیت‌ها نسبت داده می‌شود که از طریق آن مردم در صدد اثرگذاری بر فرایندهای تصمیم‌گیری‌اند که زندگی آنها را شکل می‌دهند (Khojasteh, 2023).

۳- دیدگاه جامعه‌شناسی شهری: در برنامه‌ریزی شهری، مشارکت به‌عنوان بخشی از فرآیندهای برنامه‌ریزی برای بررسی دقیق دموکراتیک و به‌عنوان راهی برای ایجاد مشروعیت و پذیرش اجتماعی پروژه‌های شهری تلقی می‌شود. مشارکت با اصطلاحات دیگری مانند

مشارکت شهروندان، توانمندسازی جامعه، تولید مشترک، نوآوری مشترک و مشارکت مدنی مرتبط است (Alvarado Vazquez & et. al, 2024).

۴- دیدگاه روانشناختی: مشارکت عبارت است از درگیری ذهنی، عاطفی و داوطلبانه اشخاص در موقعیت‌های گروهی است که آن‌ها را بر می‌انگیزد تا برای دستیابی به هدف‌های گروه یکدیگر رایاری دهند و در مسئولیت شریک شوند (Sadeghi, 2017).

از دیدگاه جامعه‌شناسی، احساس امنیت در واقع یک تولید اجتماعی است یعنی همه نهادهای اجتماعی در شکل‌گیری آن نقش ایفا می‌کنند. با این دید طبیعتاً همه ارکان جامعه از جمله مردم، حاکمیت، پلیس و ... در تولید و ارتقای سطح آن نقش کلیدی و لاینفک دارند. بحث پلیس پاسخگو و مسئول، تا حد زیادی بر این مسئله تأکید دارد. برخی از مکاتب روان‌شناسی و جامعه‌شناسی، احساس امنیت را از راه عکس آن یعنی احساس ناامنی تعریف کرده‌اند. احساس ناامنی دارای حیطه‌های مختلفی است و بر حسب شرایط اجتماعی فرد به گونه‌ای متفاوت نظیر ناامنی شغلی، جانی، قضائی و اقتصادی ظهور می‌کند. احساس امنیت مفهومی درونی و ذهنی است، ولی امنیت مفهومی بیرونی و عینی است فقدان عوامل تهدیدکننده فرد و احساس امنیت به معنای عدم وجود احساس درونی ناامنی است. احساس امنیت عبارت است از نوعی ذهنیت و جهت‌گیری روانی مثبت (رضایت‌بخش، قانع‌کننده و آرام‌بخش) شهروندان نسبت به عدم تأثیرگذاری حضور و بروز رویدادها و وقایع ضد امنیتی (تهدیدها) در شرایط فعلی و آتی، در حوزه‌های امنیتی اجتماعی، ثبات سیاسی، انسجام هویتی، یکپارچگی و امنیت سرزمین. احساس امنیت به‌عنوان یک پدیده روانشناختی و اجتماعی، تحت تأثیر تجربه‌های مستقیم و غیر مستقیم افراد از شرایط متفاوت اجتماعی است که انسان‌ها برای دستیابی به زندگی سالم و تداوم روابط اجتماعی نیازمند آن هستند (Goodarzi, 2019).

طبق نظریه سلسله مراتب نیازهای انسانی مازلو، احساس امنیت یکی از نیازهای مهم انسان است که پس از نیازهای بنیادی و فیزیولوژی قرار گرفته است. نیازهای فیزیولوژیکی یا جسمانی ابتدایی‌ترین سطح نیازند، که شامل غذا، آب، پوشاک، مسکن، جفت‌جویی و آنچه برای بقای انسان ضروری هستند. تا زمانی که این سطح از نیازها به حد کافی ارضا نگردد، ارضا و برآورده شدن نیازهای سطوح بالاتر (مانند امنیت) سخت و شاید غیر ممکن باشد. نیاز به امنیت در برگیرنده نیاز به حفاظت از روح و جسم خود در حال و آینده است. نیاز به احساس عشق و تعلق از جمله نیازهای اجتماعی انسان‌اند که جهت برقراری روابط معنادار با دیگران استفاده می‌شوند. نیاز به احترام هم شامل احترام به خود و هم احترام از طرف دیگران

است. نیاز به خودشکوفایی، اوج تمام نیازهای (پایین، میانی و بالایی) انسان است که به معنای شکوفا کردن تمامی استعدادهای پنهان آدمی است (Gholami, 2020).

روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش، روش تحقیق پیمایشی از نوع مقطعی - تحلیلی بود و از اوایل مهر تا اواسط اسفند ۱۴۰۲ بین سازمان‌های مردم‌نهاد (سمن‌های) فعال شهر یاسوج انجام گرفت، که طبق آمار سازمان استانداری استان کهگیلویه و بویر احمد در سال ۱۴۰۲، بالغ بر ۱۴۷ سمن (دارای ۱۰۲۹ نفر عضو؛ هر سمن دارای ۷ عضو) می‌باشند. برای محاسبه حجم نمونه با مدنظر قرار دادن پیش‌فرض‌های مربوط به نمونه‌گیری احتمالی (شامل روش آزمون فرضیه‌های پژوهش، سطح اطمینان (۹۵ درصد)، توان آزمون (بالاتر از ۰/۸۰)، حجم اثر مربوط به شاخص ضریب تعیین (۰/۰۵) و همچنین در نظر گرفتن دو سناریوی مطلوب و ایده‌آل با استفاده از نرم‌افزار *SPSS Sample Power* حجم نمونه آماری در قالب یک طیف از ۳۶۰ تا ۴۵۰ نفر برآورد شده است. همان‌طور که در شکل ۲ اشاره شده، دو سناریو قابل بررسی و اجرا است: الف) سناریوی که مربوط به وضعیت مطلوب است و بر اساس آن حجم نمونه مورد نیاز ۳۶۰ تا ۴۰۰ نفر برآورد شده است؛ و ب) سناریوی که مربوط به وضعیت ایده‌آل است و طبق آن حجم نمونه بین ۴۱۰ تا ۴۵۰ نفر برآورد شده است. بنابراین، سناریوی دوم به‌عنوان حجم نمونه پژوهش انتخاب شد و با استفاده از روش سمپل‌پاور، ۴۱۰ نفر به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند.

در این پژوهش از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای توأم با تصادفی ساده از نوع قرعه‌کشی استفاده شده است. بدین ترتیب که پس از تعیین حجم نمونه، با استفاده از نقشه راهنمای شهر یاسوج، شهر به چهار منطقه تقسیم شده، سپس در درون هر منطقه، چهار محله انتخاب شده است (مطابق جدول ۱). در مرحله بعد، تعداد سمن‌ها یا سازمان‌های مردم‌نهاد هر مرحله انتخاب شدند (هر سمن دارای ۷ عضو یا نفر)، و در مرحله آخر از بین تعداد سمن‌های هر محله، ۲ الی ۵ سمن (با رعایت نسبت جمعیت سمن‌های محله) با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده از نوع قرعه‌کشی انتخاب شدند. آنگاه ابزار جمع‌آوری اطلاعات (پرسشنامه محقق‌ساخته) توسط اعضای هر سمن، پر گردید. پرسشنامه‌های مورد استفاده در پژوهش شامل، پرسشنامه توسعه مشارکت مردمی و احساس امنیت است.

الف) پرسشنامه توسعه مشارکت مردمی: برای طراحی این پرسشنامه از ادغام و دستکاری سؤالات پژوهش‌های گذشته (Nargesian & Mohammadzadeh, 2014;

Shahmohammadi & Mortazavian, 2015; Moradi, 2017; Zarean & et. al, 2020; Norouzi & Jalali, 2021) استفاده شده است، که دارای ۳۴ ماده (گویه) و پنج بُعد مشارکت اجتماعی (سؤالات ۱ تا ۷)، مشارکت فرهنگی (سؤالات ۸ تا ۱۴)، مشارکت سیاسی (سؤالات ۱۵ تا ۲۱)، مشارکت مذهبی (سؤالات ۲۲ تا ۲۷) و مشارکت بهداشتی (سؤالات ۲۸ تا ۳۴) است. شیوه نمره‌گذاری پرسشنامه به این صورت است که به گزینه خیلی کم، نمره ۱؛ کم، نمره ۲؛ تا حدودی، نمره ۳؛ زیاد، نمره ۴ و به خیلی زیاد، نمره ۵ تعلق می‌گیرد. دامنه این مقیاس بین ۳۴ تا ۱۷۰ می‌باشد، به این صورت که هر چه فرد نمره نزدیک‌تری به ۱۷۰ بدست آورد، مشارکت مردمی او بیشتر است و بالعکس.

ب) پرسشنامه احساس امنیت: برای طراحی این پرسشنامه از ادغام و دستکاری سؤالات پژوهش‌های گذشته (*Delavar, 2005; Hashem Zehi & Mahdavi, 2012; Rezazadeh & Elmi, 2014; Shahmohammadi & Mortazavian, 2015; Moradi, 2017; Radfar & Habibzadeh, 2018; Zarean & et. al, 2020*) استفاده شده است، که دارای ۲۶ ماده (گویه) و چهار بُعد امنیت مالی اجتماعی (سؤالات ۱ تا ۶)، امنیت جانی (سؤالات ۷ تا ۱۳)، امنیت عاطفی (سؤالات ۱۴ تا ۱۹) و امنیت شغلی (سؤالات ۲۰ تا ۲۶) است. شیوه نمره‌گذاری پرسشنامه به این صورت است که به گزینه هیچگاه، نمره صفر؛ بندرت، نمره ۱؛ گاهی اوقات، نمره ۲؛ اغلب، نمره ۳ و به همیشه، نمره ۴ تعلق می‌گیرد. دامنه این مقیاس بین ۰ تا ۱۰۴ می‌باشد، به این صورت که هر چه فرد نمره نزدیک‌تری به ۱۰۴ بدست آورد، بیشتر احساس امنیت می‌کند و بالعکس. جهت تعیین روایی پرسشنامه احساس امنیت شهروندان، از روایی صوری و سازه (تحلیل عاملی تأییدی) استفاده شده است. به این صورت که پرسشنامه بعد از تنظیم شدن در اختیار متخصصان و اساتید (از جمله اساتید راهنما و مشاور) قرار گرفت و پیشنهادهای دریافتی از جانب آنها به تعدیل، اصلاح و حذف یا اضافه کردن برخی از گویه‌ها در رابطه با موضوع مورد نظر و مخصوصاً مقیاس‌ها منجر شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به وسیله نرم‌افزار *SPSS* نسخه ۲۱ و *AMOS* نسخه ۲۳ صورت گرفته و از آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی) و آمار استنباطی (آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی) استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

بر اساس یافته‌های توصیفی، ۵۶/۸ درصد پاسخگویان مرد و ۴۳/۲ درصد از آنها زن بودند. از لحاظ سنی، بیشترین فراوانی متعلق به گروه‌های سنی ۱۸ تا ۲۶ سال (۱۰۶ نفر) و

۲۷ تا ۳۳ سال (۱۰۶ نفر) بوده و میانگین سنی پاسخگویان، ۳۵ سال است. حدود ۶۰ درصد از پاسخگویان دارای مدرک فوق دیپلم و لیسانس بوده‌اند، و نزدیک به ۶۰ درصدشان زیر ۱۵ میلیون تومان درآمد داشته‌اند. نزدیک به ۳۸ درصد پاسخگویان اظهار داشته‌اند که در سمن‌های وابسته به ادارات عضو هستند، ۲۳/۲ درصد عضو تشکل‌های وابسته به سازمان بهزیستی بوده‌اند، به ترتیب ۱۷/۱ و ۱۴/۶ درصد از آنها در تشکل‌های زیست‌محیطی و تشکل‌های ورزشی فعالیت داشتند و ۷/۳ درصد هم در مؤسسات خیریه مشغول بودند. حدود ۱۲/۴ درصد از پاسخگویان بین ۱ تا ۳ سال، ۱۷/۸ درصد بین ۳ تا ۶ سال و حدود ۲۷ درصد هم بین ۶ تا ۹ سال عضو این تشکل‌ها بوده‌اند. در ادامه حدود ۴۳ درصد از پاسخگویان بیان داشتند که بین ۹ تا ۱۵ سال است که در سازمان‌های مردم‌نهاد عضو هستند (۲۴/۴ بین ۹ تا ۱۲ سال و ۱۸/۵ درصد بین ۱۲ تا ۱۵ سال عضوند).

جدول ۱: نتایج توصیفی سازه‌های تحقیق و بررسی نرمال بودن آنها

Table 1: Descriptive Results of Research Structures and Checking their Normality

آزمون اسمیرنوف		شاخص‌های آماری					متغیرها
Smirnoff's Test		Statistical Indicators					
سطح معناداری	مقدار Z	چولگی	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	میانگین	Variables
Significance Level	Z	Skewness	Maximum	Minimum	Standard Deviation	Mean	
۰/۲۶۸	۱/۰۰۲	۱/۰۲۱	۳۵	۷	۷/۳۰۱	۱۵/۸۵	مشارکت اجتماعی
۰/۲۹۴	۰/۹۷۸	-۰/۲۰۴	۳۵	۷	۵/۱۰۵	۲۳/۲۹	مشارکت فرهنگی
۰/۰۸۳	۱/۲۶۰	۱/۰۸۹	۳۵	۷	۵/۸۷۷	۱۷/۹۳	مشارکت سیاسی
۰/۲۱۱	۱/۰۶۰	-۰/۴۵۷	۳۰	۶	۵/۸۵۳	۲۱/۲۶	مشارکت مذهبی
۰/۱۱۹	۱/۱۸۷	-۰/۶۵۹	۳۵	۷	۸/۱۳۰	۲۴/۷۲	مشارکت بهداشتی
۰/۰۶۳	۱/۳۱۴	۰/۷۸۶	۱۷۰	۳۴	۲۲/۸۴۲	۱۰۳/۰۷	توسعه مشارکت مردمی
۰/۲۲۴	۱/۰۴۶	-۰/۲۸۳	۲۴	۰	۴/۶۷۵	۱۴/۸۲	امنیت مالی
۰/۱۵۰	۱/۱۱۱	-۰/۳۲۷	۲۸	۰	۵/۵۲۷	۱۶/۷۴	امنیت جانی
۰/۱۶۲	۱/۱۲۱	-۰/۲۴۲	۲۴	۰	۴/۸۵۹	۱۳/۲۷	امنیت عاطفی
۰/۱۷۴	۱/۱۰۴	۰/۰۹۱	۲۸	۰	۵/۹۱۶	۱۳/۵۴	امنیت شغلی
۰/۰۷۶	۱/۲۸۱	-۰/۱۰۶	۱۰۴	۰	۱۷/۰۸۷	۵۸/۳۹	حساس امنیت شهروندان

همان‌طور که در جدول ۱، مشاهده می‌شود، با توجه به میانگین کل (۱۰۳/۰۷)، میزان توسعه مشارکت مردمی نسبتاً بالا (بالاتر از حد متوسط) است. از بین ابعاد به ترتیب بیشترین

و کمترین میانگین متعلق به ابعاد «مشارکت مذهبی» و «مشارکت اجتماعی» است. و با توجه به میانگین کل (۵۸/۳۹)، میزان احساس امنیت شهروندان اندکی بالاتر از حد متوسط است. از بین ابعاد به ترتیب بیشترین و کمترین میانگین متعلق به ابعاد «امنیت مالی» و «امنیت شغلی» است. با توجه به مقادیر سطوح معناداری (بزرگتر از ۰/۰۵) در آزمون کالماگروف - اسمیرنوف داده‌ها از توزیع نرمال برخوردارند. به منظور تبیین و پیش‌بینی احساس امنیت شهروندان بر حسب سازه‌های اثرگذار (توسعه مشارکت اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، مذهبی و بهداشتی)، از مدل رگرسیونی تک متغیره استفاده شده که نتایج آن به شرح زیر است.

جدول ۲: ضرایب تحلیل رگرسیون سازه‌های اثرگذار در پیش‌بینی احساس امنیت شهروندان

Table 2: Coefficients of Regression Analysis of Effective Structures in Predicting Citizens' Sense of Security

Sig	T	بتا	Sig	F	بتا	R	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	متغیرهای پیش‌بین
Sig	T	Beta	Sig	F	Beta	R	Mean Square	Sum of Squares	Predictor Variables
۰/۰۰۰	۱۰/۶۶۰	۰/۴۶۷	۰/۰۰۰۱	۱۱۳/۶۲۷	۰/۲۱۸	۰/۴۶۷	۲۶۰۱۲/۹۰۴	۲۶۰۱۲/۹۰۴	مشارکت اجتماعی
							۲۲۸/۹۳۳	۹۳۴۰۴/۶۵۷	
۰/۰۰۰	۱۳/۰۱۷	۰/۵۴۲	۰/۰۰۰	۱۶۹/۴۳۳	۰/۲۹۳	۰/۵۴۲	۳۵۰۴۰/۰۷۴	۳۵۰۴۰/۰۷۴	مشارکت فرهنگی
							۲۰۶/۸۰۸	۸۴۳۷۷/۴۸۷	
۰/۰۰۰	۱۶/۳۶۰	۰/۶۲۹	۰/۰۰۰	۲۶۷/۶۴۴	۰/۳۹۶	۰/۶۲۹	۴۷۳۰۵/۱۲۲	۴۷۳۰۵/۱۲۲	مشارکت سیاسی
							۱۷۶/۷۴۶	۷۲۱۱۲/۴۳۹	
۰/۰۰۰	۱۱/۱۴۵	۰/۴۸۳	۰/۰۰۰	۱۲۴/۲۱۸	۰/۲۳۳	۰/۴۸۳	۲۷۸۷۱/۶۹۱	۲۷۸۷۱/۶۹۱	مشارکت مذهبی
							۲۲۴/۳۷۷	۹۱۵۴۵/۸۷۰	
۰/۰۰۰	۴/۶۰۰	۰/۲۲۲	۰/۰۰۰	۲۱/۱۶۴	۰/۰۴۹	۰/۲۲۲	۵۸۸۹/۰۸۲	۵۸۸۹/۰۸۲	مشارکت بهداشتی
							۲۷۸/۲۵۶	۱۱۳۵۲۸/۴۷۹	
								۱۱۹۴۱۷/۵۶۱	کل

نتایج جدول ۲، نشان می‌دهد که متغیر توسعه مشارکت اجتماعی با ضریب همبستگی ۰/۴۶۷، توانسته است ۲۱/۸ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و با توجه به معنادار بودن F (بزرگتر از ۱/۹۶) و کوچکتر بودن سطح معناداری از ۰/۰۵، می‌توان گفت که توسعه مشارکت اجتماعی شهروندان بر احساس امنیت آنان تأثیر معناداری دارد. بنابراین، فرضیه اول پژوهش تأیید شده است. همچنین نتایج این جدول نشان می‌دهد که:

- متغیر توسعه مشارکت فرهنگی با ضریب همبستگی ۰/۵۴۲، توانسته است ۲۹/۳ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و می‌توان گفت که توسعه مشارکت فرهنگی شهروندان بر احساس امنیت آنان تأثیر معناداری دارد. بنابراین، فرضیه دوم پژوهش تأیید شده است.

- متغیر توسعه مشارکت سیاسی با ضریب همبستگی ۰/۶۲۹، توانسته است ۳۹/۶ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و می‌توان گفت که توسعه مشارکت سیاسی شهروندان بر احساس امنیت آنان تأثیر معناداری دارد. بنابراین، فرضیه سوم پژوهش تأیید شده است.

- متغیر توسعه مشارکت مذهبی با ضریب همبستگی ۰/۴۸۳، توانسته است ۲۳/۳ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و می‌توان گفت که توسعه مشارکت مذهبی شهروندان بر احساس امنیت آنان تأثیر معناداری دارد. بنابراین، فرضیه چهارم پژوهش تأیید شده است.

- متغیر توسعه مشارکت بهداشتی با ضریب همبستگی ۰/۲۲۲، توانسته است تنها ۴/۹ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و می‌توان گفت که توسعه مشارکت بهداشتی شهروندان بر احساس امنیت آنان تأثیر معناداری دارد. بنابراین، فرضیه پنجم پژوهش تأیید شده است. به منظور تبیین و پیش‌بینی احساس امنیت شهروندان بر حسب سازه اثرگذار (توسعه مشارکت مردمی)، از مدل رگرسیونی چند متغیره با روش اینتر استفاده شده که نتایج آن به شرح زیر است.

جدول ۳: ضرایب تحلیل رگرسیون سازه اثرگذار (توسعه مشارکت مردمی) در پیش‌بینی احساس امنیت

Table 3: Coefficients of Regression Analysis of the Effective Structure (Development of Public Participation) In Predicting the Sense of Security

منبع پراکندگی	مجموع مجزورات	درجه آزادی	مجزور میانگین	همبستگی چندگانه	ضریب تبیین	مقدار <i>F</i>	سطح معناداری
Source of Scattering	The Sum of The Squares	Df	Mean Square	Multiple Correlation	Coefficient of Explanation	<i>F</i>	Sig.
رگرسیون	۵۸۹۱۳/۵۶۶	۵	۱۱۷۸۲/۷۱۳	۰/۷۰۲	۰/۴۹۳	۷۸/۶۷۶	۰/۰۰۰
باقیمانده	۶۰۵۰۳/۹۹۵	۴۰۴	۱۴۹/۷۶۲				
کل	۱۱۹۴۱۷/۵۶۱	۴۰۹					
متغیرهای پیش‌بین	<i>B</i>	خطای استاندارد	مقدار بتا	مقدار <i>T</i>	سطح معناداری	ضریب تحمل	عامل تحمل واریانس

Variance Tolerance Factor	Tolerance Factor	Sig	T	Beta	Standard Error	B	Predictor Variables
-	-	۰/۰۶۳	۱/۸۶۷	-	۳/۳۴۶	۶/۲۴۸	مقدار ثابت
۱/۷۴۴	۰/۵۷۳	۰/۲۶۵	۱/۱۱۶	۰/۰۵۲	۰/۱۰۹	۰/۱۲۲	توسعه مشارکت اجتماعی
۱/۵۵۸	۰/۶۴۲	۰/۰۰۰	۵/۱۲۵	۰/۲۲۷	۰/۱۴۸	۰/۷۵۸	توسعه مشارکت فرهنگی
۲/۲۱۰	۰/۴۵۳	۰/۰۰۰	۷/۳۳۶	۰/۳۸۶	۰/۱۵۳	۱/۱۲۳	توسعه مشارکت سیاسی
۱/۲۴۷	۰/۸۰۲	۰/۰۰۰	۵/۸۲۳	۰/۲۳۰	۰/۱۱۵	۰/۶۷۲	توسعه مشارکت مذهبی
۱/۱۸۷	۰/۸۴۲	۰/۳۴۷	-۰/۹۴۲	-۰/۰۳۶	۰/۰۸۱	-۰/۰۷۶	توسعه مشارکت بهداشتی

مقدار دوربین واتسون = ۱/۹۷۷

نتایج جدول ۳، نشان می‌دهد که ابعاد توسعه مشارکت مردمی با ضریب همبستگی ۰/۷۰۲، توانسته‌اند ۴۹/۳ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت را تبیین و پیش‌بینی کنند؛ و با توجه به معنادار بودن F (بزرگتر از ۱/۹۶) و کوچکتر بودن سطح معناداری از ۰/۰۵، می‌توان گفت که توسعه مشارکت مردمی بر احساس امنیت تأثیر معناداری دارد. بنابراین، فرضیه اصلی پژوهش هم تأیید شده است. با توجه به ضرایب رگرسیون استاندارد (بتا)، متغیر توسعه مشارکت سیاسی با ضریب بتا ۰/۳۸۶ معادل $(\beta = ۰/۳۸۶)$ بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت شهروندان دارد و پس از آن متغیرهای توسعه مشارکت مذهبی $(\beta = ۰/۲۳۰)$ و توسعه مشارکت فرهنگی $(\beta = ۰/۲۲۷)$ قرار دارند. متغیرهای توسعه مشارکت اجتماعی و مشارکت بهداشتی در پیش‌بینی احساس امنیت تأثیرگذاری معناداری نداشتند. همانطور که مشخص شده است، چندهم‌خطی بودن متغیرهای مستقل از طریق ضریب تحمل و عامل تورم واریانس (که مقدار عامل تورم واریانس برای تمام متغیرهای پیش‌بین از مقدار ۵ کمتر و مقدار ضریب تحمل برای تمام متغیرها از ۰/۲ بیشتر شد) و بررسی استقلال خطاها (که مقدار آماره دوربین-واتسون در دامنه ۱/۵ تا ۲/۵ قرار گرفت) رعایت گردیده است.

به منظور تبیین و پیش‌بینی ابعاد احساس امنیت شهروندان بر حسب سازه اثرگذار (توسعه مشارکت مردمی)، از مدل رگرسیونی چند متغیره با روش اینتر استفاده شده که نتایج آن به شرح زیر است.

جدول ۴: ضرایب تحلیل رگرسیون سازه اثرگذار (توسعه مشارکت مردمی) در پیش‌بینی ابعاد احساس امنیت

Table 4: Coefficients of Structural Regression Analysis (Development of Popular Participation) In Predicting Dimensions of Sense of Security

امنیت شغلی		امنیت عاطفی		امنیت جانی		امنیت مالی		
Job Security		Emotional Security		Life Security		Financial Security		
Sig.	مقدار بتا	Sig.	مقدار بتا	Sig.	مقدار بتا	Sig.	مقدار بتا	متغیرهای پیش‌بین
Sig.	Beta Value	Sig.	Beta Value	Sig.	Beta Value	Sig.	Beta Value	Predictor Variables
۰/۳۷۵	۰/۰۴۵	۰/۴۷۹	۰/۰۳۶	۰/۸۴۷	-۰/۰۱۱	۰/۰۵۹	۰/۱۰۹	توسعه مشارکت اجتماعی
۰/۰۰۰	۰/۲۲۶	۰/۰۰۹	۰/۱۲۸	۰/۰۰۱	۰/۱۷۴	۰/۰۰۰	۰/۲۰۳	توسعه مشارکت فرهنگی
۰/۰۰۰	۰/۳۸۷	۰/۰۰۰	۰/۳۰۵	۰/۰۰۰	۰/۳۴۰	۰/۰۰۲	۰/۲۰۳	توسعه مشارکت سیاسی
۰/۰۰۸	۰/۱۱۴	۰/۰۰۰	۰/۳۱۲	۰/۰۰۰	۰/۲۰۲	۰/۰۰۶	۰/۱۳۴	توسعه مشارکت مذهبی
۰/۷۰۵	۰/۰۱۶	۰/۹۶۸	-۰/۰۰۲	۰/۲۲۶	-۰/۰۵۵	۰/۰۶۹	-۰/۰۸۶	توسعه مشارکت بهداشتی
۰/۶۴۲		۰/۶۲۱		۰/۵۵۵		۰/۴۸۵		همبستگی چندگانه
۰/۴۱۲		۰/۳۸۶		۰/۳۰۹		۰/۲۳۵		ضریب تبیین
۵۶/۶۹۶		۵۰/۷۶۶		۳۶/۰۵۶		۲۴/۸۲۸		مقدار F
۰/۰۰۰		۰/۰۰۰		۰/۰۰۰		۰/۰۰۰		سطح معناداری

نتایج جدول ۴، نشان می‌دهد که توسعه مشارکت مردمی با ضریب همبستگی ۰/۴۸۵، توانسته است ۲۳/۵ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت مالی را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و می‌توان گفت که توسعه مشارکت مردمی بر احساس امنیت مالی تأثیر معناداری دارد. با توجه به ضرایب رگرسیون استاندارد (بتا)، متغیرهای توسعه مشارکت فرهنگی و سیاسی با ضریب بتا ۰/۲۰۳ بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت مالی شهروندان دارند؛ همچنین نتایج این جدول نشان می‌دهد که توسعه مشارکت مردمی با ضریب همبستگی ۰/۵۵۵، توانسته است ۳۰/۹ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت جانی را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و متغیر توسعه مشارکت سیاسی با ضریب بتا ۰/۳۴۰ بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت جانی

شهروندان دارد. توسعه مشارکت مردمی با ضریب همبستگی $0/621$ ، توانسته است $38/6$ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت عاطفی را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و متغیر توسعه مشارکت مذهبی با ضریب $0/312$ بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت عاطفی شهروندان دارد. توسعه مشارکت مردمی با ضریب همبستگی $0/642$ ، توانسته است $41/2$ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شغلی را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و متغیر توسعه مشارکت سیاسی با ضریب $0/387$ بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت شغلی شهروندان دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

امنیت در سطح فردی منجر به آرامش و در سطح اجتماعی زمینه‌ساز توسعه است. احساس امنیت که یکی از شاخص‌های کیفی زندگی در شهرها و یکی از نیازهای بنیادین افراد است، به این معناست که شهروندان بتوانند آزادانه و بدون خشونت به فعالیت‌های اجتماعی بپردازند و با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. نتایج پژوهش مذکور، حاکی از این بود که میزان احساس امنیت شهروندان اندکی بالاتر از حد متوسط است. در ادامه نشان داده شد که $10/5$ درصد از پاسخگویان (برای مردان $5/9$ و برای زنان $4/6$ درصد) در حد پایینی احساس امنیت کرده‌اند، $61/7$ درصدشان در حد متوسط (برای مردان $33/9$ و برای زنان $27/8$ درصد) و $27/8$ درصد از آنها در حد بالا (برای مردان $17/1$ و برای زنان $10/7$ درصد) این احساس را داشته‌اند.

با توجه به یافته‌های پژوهش، امنیت مالی شهروندان بالاتر از حد متوسط بوده است، که از بین ابعاد احساس امنیت، بیشترین میانگین متعلق به همین بُعد می‌باشد. امنیت جانی، یکی دیگر از ابعاد احساس امنیت، به معنای تضمین جان و جسم شهروندان در مقابل خطرات احتمالی است. نتایج پژوهش نشان داد که امنیت جانی شهروندان بالاتر از حد متوسط بوده است ($2/39$ از 4). نتایج توصیفی این بُعد از امنیت حاکی از آن بود که بیشترین میانگین متعلق به گویه «از اینکه در خیابان مورد مزاحمت قرار بگیرم احساس نگرانی می‌کنم» است. به این صورت که، 42 درصد از پاسخگویان اغلب از اینکه در خیابان مورد مزاحمت قرار بگیرند، احساس نگرانی داشته‌اند و حدود 26 درصدشان هم همیشه در این مورد احساس نگرانی کرده‌اند. امنیت عاطفی نیز حالتی است که در آن شهروندان از ارضای نیازهای عاطفی خود احساس اطمینان می‌کنند. نتایج حاکی از این بود که امنیت عاطفی شهروندان کمی بالاتر از حد متوسط بوده است ($2/21$ از 4). نتایج توصیفی این بُعد از امنیت نشان داد که

بیشترین میانگین متعلق به گویه «کسانی هستند که بودن من برایشان مهم باشد» است. به این صورت که، حدود ۳۷ درصد از پاسخگویان اغلب متوجه این بوده‌اند که بودنشان برای دیگران مهم است و ۱۷ درصد هم اظهار کردند که بودنشان همیشه برای دیگران مهم بوده است. نتایج توصیفی دیگر گویه‌های این بُعد نشان داد که، حدود ۲۸ درصد از افراد پاسخگو بیان داشتند که اغلب خانواده‌ها در شادی‌هایشان با آنها شریک هستند و ۱۱ درصد هم بیان کردند که همیشه این همراهی را داشته‌اند و کمترین امنیت عاطفی پاسخگویان در زمینه احساس شادی آنها با دوستانشان بوده است.

بُعد چهارم احساس امنیت (امنیت شغلی) نیز به معنای تضمین حقوق و مزایای شغلی شهروندان است. یافته‌های پژوهش بیانگر این است که، امنیت شغلی شهروندان پایین‌تر از حد متوسط بوده است (۱/۹۳ از ۴)، و از بین ابعاد احساس امنیت، کمترین میانگین متعلق به همین بُعد می‌باشد. نتایج توصیفی این بُعد از امنیت نشان داد که بیشترین میانگین متعلق به گویه «می‌توانم از تخصص و مهارت خود در هر زمینه‌ای استفاده کنم» است. به این صورت که، حدود ۳۶ درصد از پاسخگویان بیان داشتند که اغلب می‌توانند از تخصص و مهارت خود در هر زمینه‌ای استفاده کنند و ۱۰ درصدشان هم همیشه به تخصص و مهارت خود اعتماد داشتند. نتایج توصیفی دیگر گویه‌های این بُعد نشان داد فقط یک سوم از پاسخگویان اظهار کردند که اغلب خود و خانواده‌هایشان از امنیت شغلی برخوردارند، تنها ۱۷ درصدشان بیان داشتند که اغلب در هر شغلی باشند احساس آرامش و راحتی می‌کنند، و کمترین امنیت شغلی پاسخگویان در زمینه دغدغه و نگرانی از آینده شغلی خود بوده است.

توسعه مشارکت مردمی نیز به معنای دستیابی به پیشرفت و توسعه در ابعاد مختلف اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی است، که از طریق مشارکت مستقیم و فعال افراد حاصل می‌شود، به خصوص افرادی که در سازمان‌های مردم نهاد فعالیت دارند. نتایج پژوهش حاکی از این بود که میزان توسعه مشارکت مردمی (یا مشارکت سازمان‌های مردم نهاد) بالاتر از حد متوسط است. در ادامه نشان داده شد که ۲۸ درصد از پاسخگویان (مردان ۱۵/۹ و زنان ۱۲/۲ درصد) مشارکت پایینی داشته‌اند، ۵۸/۸ درصدشان در حد متوسط (مردان ۳۲ و زنان ۲۶/۸ درصد) و مشارکت ۱۳/۲ درصد از آنها در حد بالا (مردان ۹ و زنان ۴/۱ درصد) بوده است.

با توجه به یافته‌های پژوهش، مشارکت اجتماعی شهروندان در حد نسبتاً پایینی بوده است (۲/۲۶ از ۵)، که از بین ابعاد توسعه مشارکت مردمی، کمترین میانگین متعلق به همین بُعد می‌باشد. نتایج توصیفی این بُعد از مشارکت نشان داد که بیشترین میانگین متعلق به

گویه «در برنامه‌ها و سمینارها در ارتباط با تحکیم بنیان خانوادگی تحت پوشش مشارکت دارم» بود. به این صورت که، حدود ۲۴ درصد از پاسخگویان اظهار داشتند که در برنامه‌ها و سمینارها در ارتباط با تحکیم بنیان خانواده‌ها مشارکت دارند؛ و کمترین مشارکت اجتماعی آنها در زمینه شناسایی افراد متمکن و قشر آسیب‌پذیر جهت یاری رساندن به آنها بوده است. در ادامه نتایج رگرسیون نشان داد که متغیر توسعه مشارکت اجتماعی توانسته است ۲۱/۸ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و می‌توان گفت که توسعه مشارکت اجتماعی شهروندان بر احساس امنیت آنان تأثیر معناداری داشت. این یافته تحقیق با نتایج پژوهش‌های روانشاد و همکاران (۱۴۰۰)، درویشی و همکاران (۱۴۰۰)، امیریان و همکاران (۱۳۹۸)، اسدپور و مسرور علی نودهی (۱۳۹۹)، چن وترنر (۲۰۱۴)، عبدالمهدی و همکاران (۱۴۰۰) و احمدی و احیایی (۱۳۹۳) که نشان دادند بین سرمایه اجتماعی و احساس امنیت (اجتماعی، روانی، شغلی، مالی و جانی) شهروندان رابطه مثبتی وجود دارد، همسو است.

مشارکت فرهنگی به عنوان بُعد دوم توسعه مشارکت مردمی، به منزله رفتار و حالتی است که از تعلق خاطر به نظام ارزش‌ها و باورهای عمومی ناشی می‌گردد. نتایج پژوهش نشان داد که مشارکت فرهنگی شهروندان در حد نسبتاً بالایی بوده است (۳/۳۲ از ۵). نتایج توصیفی این بُعد از مشارکت نشان داد که بیشترین میانگین متعلق به گویه «در آموزش مهارت زندگی و آموزش فرزندپروری به خانواده‌ها مشارکت دارم» است. به این صورت که، حدود ۶۶ درصد از پاسخگویان در آموزش مهارت زندگی و آموزش فرزندپروری به خانواده‌ها مشارکت زیادی داشته‌اند. نتایج توصیفی دیگر گویه‌های این بُعد نشان داد که، نزدیک به ۵۰ درصد پاسخگویان در زمینه برگزاری کلاس‌های آموزشی برای دانش‌آموزان بی‌بضاعت مشارکت زیادی داشته‌اند و نزدیک به ۶۰ درصد آنها هم در راهنمایی و مشاوره به افراد تحت تکفل نهادهای حمایتی (کمیته امداد و بهزیستی) مشارکت زیادی داشته‌اند. کمترین مشارکت فرهنگی آنها در زمینه مشارکت در اجرای فعالیت‌های فرهنگی برای افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی بوده است. در ادامه نتایج رگرسیون نشان داد که متغیر توسعه مشارکت فرهنگی توانسته است ۲۹/۳ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و می‌توان گفت که توسعه مشارکت فرهنگی شهروندان بر احساس امنیت آنان تأثیر معناداری داشت. این یافته تحقیق با نتایج پژوهش عاقل و همکاران (۱۴۰۰)، که نشان دادند رابطه معناداری بین سرمایه فرهنگی با امنیت جانی، مالی و شغلی وجود دارد، همسو می‌باشد. همچنین با نتایج مطالعات کوک (۲۰۱۱)، امیریان و همکاران (۱۳۹۸) و اسدپور و

مسرور علی نودهی (۱۳۹۹)، که اظهار داشتند هر چه شاخص‌های سرمایه اجتماعی (مانند مشارکت فرهنگی) بیشتر شود، به همان میزان شاخص‌های امنیت مالی، شغلی و امنیت فکری بهبود می‌یابد، مطابقت دارد.

مشارکت سیاسی طبق تعریف دیمر (۲۰۱۲)، تعهد به مکانیسم‌های سیاسی از جمله شرکت در انتخابات است. مشارکت سیاسی شهروندان که از رأی دادن به نمایندگان و شرکت در همه‌پرسی تا تشکیل گروه‌های سیاسی را شامل می‌گردد، در این پژوهش در حد متوسط بوده است (۲/۵۶ از ۵). نتایج توصیفی این بُعد از مشارکت نشان داد که بیشترین میانگین متعلق به گویه «هر جا در جمع‌های غیر رسمی بحث سیاسی پیش آید در آن شرکت می‌کنم» است. به این صورت که، نزدیک به ۵۰ درصد پاسخگویان تمایل زیادی داشتند که در جمع‌های غیر رسمی وارد بحث سیاسی شوند. نتایج توصیفی دیگر گویه‌های این بُعد نشان داد که حدود ۴۰ درصد پاسخگویان در حد زیادی به مسائل سیاسی علاقمند بودند، در حالی که کمترین مشارکت سیاسی پاسخگویان در زمینه گوش دادن به اخبار سیاسی گزارش شده است. به این صورت که بیشتر از ۸۰ درصدشان در جهت گوش دادن به اخبار سیاسی تمایل پایینی از خود نشان دادند. در ادامه نتایج رگرسیون نشان داد که متغیر توسعه مشارکت سیاسی توانسته است ۳۹/۶ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و می‌توان گفت که توسعه مشارکت سیاسی شهروندان بر احساس امنیت آنان تأثیر معناداری داشت. این یافته تحقیق با نتایج پژوهش زارعان و همکاران (۱۳۹۹)، که بیان داشتند بین مشارکت سیاسی و احساس امنیت رابطه معناداری وجود دارد، همسو است.

بُعد چهارم توسعه مشارکت مردمی (مشارکت مذهبی) به معنای شرکت در فعالیت‌های مکان‌های مذهبی مانند کنیسه، کلیسا یا مسجد است، و می‌توان آن را شامل شرکت در نمازهای جماعت یا شرکت در هیئت‌های مذهبی و روضه‌خوانی دانست. طبق یافته‌های پژوهش، مشارکت مذهبی شهروندان در حد نسبتاً بالایی بوده است (۳/۵۴ از ۵)، که از بین ابعاد توسعه مشارکت مردمی، بیشترین میانگین متعلق به همین بُعد می‌باشد. نتایج توصیفی این بُعد از مشارکت نشان داد که بیشترین میانگین متعلق به گویه «جهت تهیه فیلم‌ها و مجموعه‌های مذهبی مشارکت می‌کنم» است. به این صورت که، ۶۰ درصد از پاسخگویان مشارکت زیادی در تهیه فیلم‌ها و مجموعه‌های مذهبی داشته‌اند. در ادامه بررسی مشارکت مذهبی پاسخگویان، بالاتر از ۶۰ درصد پاسخگویان در برگزاری و تداوم کلاس‌های آموزش قرآن فعالیت زیادی داشته‌اند و کمترین مشارکت مذهبی آنها مشارکت در زمینه برنامه‌ریزی جهت اعزام دانش‌آموزان در طرح راهیان نور و همچنین برنامه‌ریزی جهت اعزام خانواده‌ها به

مکان‌های مذهبی (نظیر زیارت معصومین یا امامزادگان) بوده است. در ادامه نتایج رگرسیون نشان داد که متغیر توسعه مشارکت مذهبی توانسته است $23/3$ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و می‌توان گفت که توسعه مشارکت مذهبی شهروندان بر احساس امنیت آنان تأثیر معناداری داشت. در این زمینه، دورکیم، دین را منشأ همبستگی و وفاق اجتماعی بیان کرده و شرکت در مراسمات مذهبی را باعث بوجود آمدن احساسات پرشور و تقویت ارتباط بین مردم می‌داند، که این همبستگی و ارتباط قوی خود سرمنشاء احساس امنیت در بین شهروندان است. این یافته تحقیق با نتایج پژوهش زارعان و همکاران (۱۳۹۹)، که نشان دادند بین مشارکت انجمنی و احساس امنیت رابطه معناداری وجود دارد، همسو است.

و بُعد آخر توسعه مشارکت مردمی، یعنی مشارکت بهداشتی، به معنای مشارکت شهروندان در برنامه‌ریزی و خدمات بهداشتی جهت رفع مشکلات بهداشتی است، که این مشارکت در بین شهروندان در حد نسبتاً بالایی بوده است ($3/53$ از 5). نتایج توصیفی این بُعد از مشارکت نشان داد که بیشترین میانگین متعلق به گویه «در آگاهی‌بخشی به خانواده‌ها در زمینه بیماری‌های واگیردار چون ایدز و هیپاتیت مشارکت دارم» است. در ادامه نتایج رگرسیون نشان داد که متغیر توسعه مشارکت بهداشتی توانسته است تنها $4/9$ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت شهروندان را تبیین و پیش‌بینی کند؛ و می‌توان گفت که توسعه مشارکت بهداشتی شهروندان بر احساس امنیت آنان تأثیر معناداری داشت. این یافته تحقیق با نتایج پژوهش گالاردو و همکاران (۲۰۱۷)، که اظهار کردند مشارکت اجتماعی باعث افزایش دسترسی به بهداشت و آموزش، بهبود بهداشت عمومی، کاهش مرگ و میر کودکان، کاهش سوءتغذیه و کاهش فقر می‌شود، مطابقت دارد.

در مجموع نتایج حاکی از این بود که توسعه مشارکت مردمی بر احساس امنیت تأثیر معناداری دارد و توسعه مشارکت مردمی توانست $49/3$ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت را تبیین و پیش‌بینی کند. از بین ابعاد توسعه مشارکت مردمی، توسعه مشارکت سیاسی بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت شهروندان داشت و پس از آن توسعه مشارکت مذهبی و مشارکت فرهنگی قرار گرفتند؛ اما متغیرهای توسعه مشارکت اجتماعی و مشارکت بهداشتی در پیش‌بینی احساس امنیت تأثیرگذاری معناداری نداشتند. در ادامه نتایج رگرسیون نشان داد که توسعه مشارکت مردمی به ترتیب توانسته است $23/5$ ، $30/9$ ، $38/6$ و $41/2$ درصد از واریانس متغیرهای احساس امنیت مالی، امنیت جانی، امنیت عاطفی و امنیت شغلی شهروندان را پیش‌بینی کند. با توجه به ضرایب بتا، توسعه مشارکت فرهنگی و سیاسی

بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت مالی، توسعه مشارکت سیاسی بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت جانی، توسعه مشارکت مذهبی بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت عاطفی و توسعه مشارکت سیاسی بیشترین سهم را در تبیین احساس امنیت شغلی شهروندان داشتند. این یافته با نتایج پژوهش دولا و موهدنور (۲۰۱۲)، که به بررسی تلاش‌های سازمان‌های مردم‌نهاد در حفاظت از امنیت در مناطق شهری مالزی پرداختند، همسو است. آنها نشان دادند که ایجاد دل‌بستگی قوی و احساس تعلق از طریق مشارکت را می‌توان به عنوان یکی از روش‌های مهم ایجاد محله امن و مطمئن در نظر گرفت. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که مشارکت در صحنه‌های مختلف محلی و ملی، یکی از موثرترین عوامل در ارتقای احساس امنیت است؛ چرا که مشارکت مردمی می‌تواند برای حل و فصل بحران‌ها و معضلات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و حتی امنیتی مورد استفاده قرار بگیرد.

این پژوهش هم مثل دیگر پژوهش‌ها دارای یکسری محدودیت‌ها می‌باشد، از جمله اینکه در تحقیقات علوم انسانی صداقت آزمودنی عاملی محدودکننده است که این پژوهش نیز از این خطر مستثنی نبود، همکاری نکردن یا در دسترس نبودن برخی از آزمودنی‌ها در پر کردن پرسشنامه و سوگیری احتمالی آن‌ها در پاسخ از جمله محدودیت‌های این پژوهش بود. از جمله پیشنهادات کاربردی که می‌توان بیان کرد، این است که مطالب مفید و ارزشمندی از سازمان‌های مردم‌نهاد، فعالیت‌ها و وظایف آنها در کتاب‌های درسی دانش‌آموزان و دانشجویان گنجانده شود و آنها را با نقش پررنگ و خطیر چنین سازمان‌هایی آشنا ساخت. نتایج پژوهش نشان داد متغیرهای توسعه مشارکت اجتماعی و مشارکت بهداشتی در پیش‌بینی احساس امنیت تأثیرگذاری معناداری ندارند.

پیشنهادهای پژوهش

بنابراین پیشنهاد می‌شود تمهیداتی فراهم گردد تا مشارکت اجتماعی و بهداشتی سازمان‌های مردم‌نهاد در اجتماع بالاتر رود و سازمان‌هی ذی‌ربط (مانند علوم پزشکی، سازمان بهزیستی، اداره ورزش و جوانان) همکاری‌های لازم را با آنها داشته باشند. با توجه به اینکه اکثر پژوهش‌ها رابطه بین این متغیرها (مشارکت مردمی و احساس امنیت) را با روش کمی بررسی کرده‌اند، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از روش کیفی و مصاحبه‌ای استفاده شود؛ همچنین پیشنهاد می‌شود چنین پژوهشی را در بین دیگر اقشار انجام داد و نتایج را با هم مقایسه کرد.

References:

Afra, H. (2023). "Meta-analysis of factors affecting women's sense of social security", *Social Development & Welfare Planning*, 14(56), 205-35. (Persian).

Ahmadi, S., & Farhadi, E. (2017). "A Study of Relationship between Problem-Solving Skill and Feeling of Security among Women", *Strategic Research on Social Problems*, 6(2), 33-44. doi: 10.22108/ssoss.2017.85494. (Persian).

Akhundi, M.B., Mahlatian Babaki, M. (2017). "Investigating social factors affecting the religious participation of Birjand University students", *Khorasan Social Cultural Studies*, 10(4), 38-7. (Persian).

Alvarado Vazquez, S., Mafalda Madureira, A., Ostermann, F.O., and Pfeffer, K. (2024). "Social participation in planning, design, and management of public spaces: the case of Mexico", *Planning Practice & Research*. Doi: 10.1080/02697459.2024.2315391.

Aqeel, A., Abbasi Esfajir, A., Hyderabad, A. (2021). "Investigating the effect of cultural capital on residents' sense of security Suburbs of Bojnourd, Shirvan and Esfarayen", *Journal of Socio-Cultural Studies of Khorasan*, 16(1), 147-176. doi: 10.22034/fakh.2021.289774.1472. (Persian).

Arjmand, M. R., Khoddami, A. R., & Rasekh, K. (2023). "Investigating the effect of water scarcity on the sense of social security of farmers in Kharameh and Fahlian plains in Fars province", *Water Resources*, 16(56), 109-1132.

Bernard, M., Hoffmann, L, Richter, M., Völlm, C., and Dawal, B. (2024). "Participation of adolescents with and without physical disabilities and chronic diseases: A comprehensive conceptualization. *Child: Care*", *Health and Development*, 50(2), <https://doi.org/10.1111/cch.13240>.

Catherine, S., Miller, M., & Sarin, N. (2020). *Social security and trends in inequality*. Available at SSRN.

Cordova, J. V. (2007). *Intimate safety: Measuring the private experience of intimacy* (not published).

Darvishi, F., Mohseni, R. A., Mohajeri, A. (2021). "The relationship between social development and feeling of social security (case study: Tehran)", *Journal of Police Order and Security*, 14(3), 203-228. (Persian)

Gallardoe, Pilar Serrano, Celia Fiorati, Regina, Ricardo, Arcêncio, Javier Segura del Pozo, Milagros, Ramasco-Gutiérrez, (2017). Intersectorality and social participation as coping policies for health inequities-worldwide, *Gaceta Sanitaria*, Available online 19 September 2017.

Ganji, M., Niazi, M., & Heydarian, A. (2018). "The Study of Social Factors Influencing Cultural Participation at University Space", *Journal of Applied Sociology*, 29(3), 19-40. doi: 10.22108/jas.2018.98652 (Persian)

Heidari, A., Mohammadi, E., & Bagheri, S. (2017). "Investigating Relationship between Institutional Trust and Types of Political Participation: A Case Study of Married Men and Women from Shiraz", *Socio-Cultural Strategy*, 6(2), 141-172. (Persian).

Hill, T.D., Rote, S.M., Ellison, C.G. (2017). "Religious participation and biological functioning in Mexico", *Journal of Aging and Health*. 29(6), 951-972.

Jamini, D., & Shahabi, H. (2022). "Measuring the Feeling of Social Security and Identifying the Key Drivers Affecting It in Urban Spaces: A Case Study of Ravansar, Kermanshah Province", *Spatial Planning*, 12(2), 71-90. doi: 10.22108/sppl.2022.133367.1650.

Jiang, Y., & Zhen, F. (2022). "The role of community service satisfaction in the influence of community social capital on the sense of community belonging: a case study of Nanjing, China", *Journal of Housing and the Built Environment*, 37(2), 705-721.

Kiani, V., Taheri, .., & Azghandi, A. (2022). "The effect of political participation on Iran's national security in the period (1997 to 2005)", *The Islamic Revolution Approach*, 16(58), 67-86. (Persian).

Modiri, F., & Tanha, F. (2022). "The effect of security feeling on behavior, ideal and childbearing intentions in Tehran",

Interdisciplinary Studies in the Humanities, 14(4), 93-115. doi: 10.22035/isih.2021.4607.4553. (Persian).

Mohammadi Shahbolaghi F.; SetareForuzan, A.; Hemmati, S., Karimlu M. (2013). "Associated Factors with Community Participation in Health", Refah journal, 13(48), 47-72. (Persian).

Motaghi, A., Ghorbani Sepehr, A., Ansari, Z. (2018). "Analyzing the effect of cyberspace in increasing political participation and its effect on the level of social capital of Iranian citizens", Iranian Journal of Social Development Studies, 11(3), 107-127. (Persian).

Rafiei, M., Ghaffari, H., & Paknia, M. (2021). "Review of the Effect of Indicators of Sustainable Urban Development on Social Security of Citizens", Environmental Education and Sustainable Development, 9(3), 99-112. doi: 10.30473/ee.2021.55513.2274. (Persian).

Rahnama, M. R., & Razavi, M. M. (2012). "An Study of Sense of place Effect on Social Capital and Participation in Mashhad's Neighborhoods", Journal of Fine Arts: Architecture & Urban Planning, 17(3), 36-29. (Persian).

Rezadost, K.; Zakoi, I.; Asgari, E. (2021). "Investigating social factors related to the feeling of social security (case study: residents of district 2 of Ahvaz city)", social order, 2(13), 22-40. (Persian).

Saberifar, R. (2022). "Investigating the Factors Affecting Public Participation in Urban Old Texture Regeneration, Case Study of Mashhad City", Journal of Urban Ecology Researches, 13(3), 97-114. doi: 10.30473/grup.2020.46261.2346. (Persian).

Salehi, Z., & Hosseini, S. H. (2021). "The Investigating environmental factors affecting women's sense of security in Sabzevar", Quarterly Journal of Woman and Society, 12(47), 205-222. doi: 10.30495/jzv.2021.25416.3298. (Persian).

Shokrollahi, S., & Parastesh, R. (2011). "Laborer's Job Security and its place in Iranian Law", Criminal Law Research, 2(1), 75-91. (Persian).

Simpson, J., Albani, V., Bell, Z., Bamba, C., & Brown, H. (2021). "Effects of social security policy reforms on mental health

and inequalities: a systematic review of observational studies in high-income countries”, *Social Science & Medicine*, 272, 113717.

Yari, H., & Hezar Jaribi, J. (2012). “A Study of the Relationship between Feeling of Security and Social Trust among Citizens of Kermanshah City”, *Strategic Research on Social Problems*, 1(4), 39-58. (Persian).

Zanbar, L. (2020). “Sense of belonging and commitment as mediators of the effect of community features on active involvement in the community”, *City & Community*, 19(3), 617-637.

The Effect of Public Participation Development on the Security Feelings (Case Study of the Citizens of Yasouj City)

Mostafa Velayati Nejad¹ , Asghar Mohammadi (Ph.D)²
Seyed Naser Hejazi (Ph.D)³

DOI: 10.22055/QJSD.2025.47662.2977

Abstract:

The purpose of this research was to investigate the effect of the public participation development on the feeling of security. The research method was a cross-sectional-analytical survey. Using sample power method, 410 members of non-governmental organizations of Yasouj city were selected as a sample using a multi-stage cluster sampling method along with simple randomness. Data was collected using a questionnaire. To determine the validity of the questionnaire, content and construct validity were used, and Cronbach's alpha method was conducted to determine reliability. The results showed that all dimensions of the development of public participation had a significant effect on the feeling of security ($P < 0.01$). The variables of social, cultural, political, religious and health participation were able to predict 21.8%, 29.3%, 39.6%, 23.3% and 9.4% of the variance of citizens' sense of security, respectively. According to beta coefficients, political participation contributed the most in explaining citizens' sense of security. Further, the results showed that public participation has been able to predict 23.5, 30.9, 38.6 and 41.2 percent of the variance of the variables of financial, life, emotional and occupational security, respectively. According to the beta coefficients, among the dimensions of public participation, political participation contributed the most in explaining the feeling of financial, life and job security of citizens. Cultural participation played a role in explaining the feeling of financial security of citizens as much as the development of political participation. And finally, the variable of religious participation had the greatest prediction to the emotional security of citizens.

Key Concepts: *Security Feeling, Social Participation, Cultural Participation, Political Participation, Religious Participation, Health Participation*

¹ PhD Student in Sociology of Iranian Social Issues, Department of Social Sciences, Dehaqan Branch, Islamic Azad University, Dehaqan, Iran, velayati.mo@gmail.com

² Associate Professor, Department of Sociology, Faculty of Humanities, Dehaqan Branch, Islamic Azad University, Dehaqan, Iran (Corresponding Author), asghar.mo.de@gmail.com

³ Assistant Professor, Department of Sociology, Faculty of Humanities, Dehaqan Branch, Islamic Azad University, Dehaqan, Iran, hejazinaser@yahoo.com

